

C:\Users\Plazma\Desktop\308\Bradbury_Ray-Pojd_ke_mne_dolu_do_sklepa.pdb

PDB Name: Bradbury_Ray-Pojd_ke_mne_dolu_d
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Ray Bradbury

Pojď ke mně dolů do sklepa

Hugha Fortnuma probudily zvuky sobotního rána. Ležel, oči zavřeny, a jeden po druhém je vychutnával. Dole v pánvi slanina; to ho Cynthia budí hýčkáním, místo denního křiku. Naproti přes halu se Tom sprchuje, doopravdy se sprchuje. Někde opodál, v čmeláčím a vážčím světle, kdo to tam po ránu už nadává na počasí, na nečasy, na časy? Je to paní Šťastná? No ovšem! Ta zbožná obryně, co má bosá šest stop, ta přes dietu statná osmdesátnice, ten mudrc. Vstal, odháčkoval žaluzie a vyklonil se ven, aby ji dobře slyšel. "Tu máš! Na! Tohle je na tebe! Ha!" "Hezkou sobotu, paní Šťastná!" Stařena ztuhla uprostřed oblaků insekticidu, řinoucího se z obrovité stříkačky. "Blbost!" křikla. "S tímhle neřádstvem a bejlím na krku?" "S čím už zas válčíte?" zavolal na ni Fortnum. "Heleďte, nechci, aby si o tom čímčarovali vrabci na střeše, ale -" podezřívavě se rozhlédla - "co byste tomu řekl, kdybych se vám svěřila, že válčím? V první obranné linii proti létajícím talířům!" "Prima," odpověděl Fortnum. "Meziplanetární rakety se dají čekat každým rokem." "Se daly čekat!" Zapumpovala a zacílila spršku pod keře. "Tady zas! No počkej! Tu máš!" Ucouvl z čerstvého jitra, poněkud méně rozjařen, než jak slibovaly první vjemy. Chudák paní Šťastná. Odjakživa to býval takový rozoumek. A teď? Jsou to snad léta? Někdo zvoní. Popadl župan a napůl už sešel dolů, když uslyšel hlas: "Expres, prosím. Fortnumovi?" a spatřil, jak se Cynthia vrací od dveří, v ruce malý balíček. Natáhl ruku, ale zavrtěla hlavou. "Expres pro pana syna, doporučeně, letecky." Tom sjel dolů jak stonožka. "Jú! To je určitě od Velké slatiny, speciální zahradnictví!" "Jestlipak bych já dokázal mít takovouhle radost z obyčejného dopisu?" meditoval Fortnum. "Obyčejný dopis!?" Tom divoce rval provázek a papír. "Copak ty nečeš inzeráty vzadu v Popular Mechanics? No, tady je to!" Všichni nakoukli do otevřené malé krabičky. "Tady je co?" řekl Fortnum. "Zaručeně obří lesosklepní, velkoplodé. Houby do vašeho sklepa. Obrovský výnos." "A ták," pravil Fortnum, "no to jsem ale!" Cynthia se koukla. "Tyhle mňavé -" "Senzační vzrůst během čtyřadvaceti hodin," citoval Tom z paměti. "Nasadte si je do sklepa -" Fortnum si vyměnil pohled se svou ženou. "No, konečně," připouštěla, "je to lepší než žáby nebo hadi." "To bych prosil!" Tom odbíhal. "Tome," zavolal Fortnum mírně. Tom se zastavil u dveří do sklepa. "Tome," řekl mu otec, "napříště by úplně stačilo poslat to obyčejně." "Pšš," řekl Tom, "to se oni spletli. Asi mě mají za nějakou bohatou firmu. Expres letecky a ještě doporučeně, kdo si tohle může dovolit?" Dveře do sklepa přibouchly. Fortnum přešel papír zmateně očima a pak ho zahodil do koše. Cestou do kuchyně pootevřel dveře do sklepa. Tom už byl na kolenou, hrabčickami kypřil zem vzadu. Ucítil, jak se vedle něho postavila jeho žena; zlehka oddychovala a nahlížela dolů do studené temnoty. "Jsou to určitě jedlé houby, že ano, ne... ne nějaké prašivky?" Fortnum se zasmál. "Bohatou úrodu, pantáto!" Tom vzhlédl a zamával jim. Fortnum zavřel dveře, vzal ženu pod paží a odvedl ji do kuchyně. Bylo mu krásně.

K polednímu, právě když jel Fortnum na tržiště v sousedství, zahlédl Rogera Willise, kamaráda z Rotary klubu, učitele biologie na místním gymnasiu. Mával na něho naléhavě z chodníku.

Fortnum zastavil a otevřel vůz.

"Bud' zdrav, Rogere, chceš někam svézt?"

Willis až příliš souhlasil, vtrhl dovnitř a přibouchl dveře.

"Ty jsi právě ten chlap, kterého jsem potřeboval potkat. Už pár dní tě chci navštívit, a pořád to odkládám. Dovedl bys mi na pět minut s boží pomocí dělat psychiatra?"

Fortnum se na přítele na okamžik zahleděl a jel dál. "To budeš potřebovat boží pomoc spíš ty. Ale prosím, spámembohem."

Willis se opřel a prohlížel si nehty. "Jed' kousek. Heleď, něco ti potřebuju říct: na světě je něco v nepořádku."

Fortnum se upřímně zasmál. "To je odjakživa."

"Ne, ne, já myslel... něco divného, něco co není vidět. Zrovna teď se to děje."

"Šťastná," řekl Fortnum napůl pro sebe a zastavil.

"Šťastná?"

"Paní Šťastná. Dnes ráno mi vykládala o létajících talířích."

"Ale ne," Willis si nervózně hryzal kloub ukazováčku. "Žádné talíře, nic takového. Alespoň myslím, že ne. Pověz mi, co je to intuice?"

"Vědomé rozpoznání něčeho, co bylo po určitou dobu v podvědomí. Ale necituj mě nikde, je to jen amatérská psychologie." Opět se zasmál.

"Dobré, to je dobré!" obrátil se s rozjasněnou tváří Willis. Poposedl. "To je přesně to! Delší dobu se věci jako hromadí, ne? Najednou prostě musíš plivnout, třebaže se vůbec nepamatuješ, jak se ti vlastně ty sliny nashromáždily. Najednou máš umazané ruce, ačkoli nevíš, kde se ta špína nabrala. Denně se na tebe prší, a nic o tom nevíš. Ale když se nastřádá toho prachu dost, najednou je tu, je vidět, pojmenuješ ho. A zrovna je to i s intuicí, aspoň pokud jde o mě. No, a jaký prach to na mě napadal? Pár meteorů z nočního nebe? Zvláštní soumraky? Nevím, Takové ty barvy, pachy, zvláštní šramoty po baráku ve tři ráno? Nebo to, jak se mi ježí chlupy na rukou? Všechno co vím, je, že se tu nějaký ten pitomý prach střádá. Docela najednou o tom vím."

"No jo," odpověděl zneklidněně Fortnum, "ale o čem to víš?"

Willis pohlédl na ruce v klíně.

"Mám strach. Nemám strach. Pak mám najednou zase strach, za bílého dne. Prohlíželi mě doktoři. Prvotřídní výsledky. Bez rodinných problémů. Joe je prima chlapec, výborný syn. Dorothy? To je pozoruhodná ženská. S tou se nebojím ani stáří, ani smrti."

"To jsi šťastný člověk."

"Bývalý šťastný člověk. Teď vydešený člověk, vážně, bez sebe strachy, o sebe, o rodinu; a teď momentálně i o tebe."

"O mne?" řekl Fortnum.

Za okamžik nato zastavili u prázdné parcely poblíže tržiště. Nastal okamžik hlubokého ticha, v němž se Fortnum zkoumavě podíval na přítele. Willisův hlas ho znenadání zamrazil.

"Bojím se o všechny," řekl Willis. "O tvé přátele, o své přátele, o přátele svých přátel, o lidi, kteří jsou odsud na hony daleko. Pitomost, co?"

Willis otevřel dveře, vystoupil a nakoukl ještě jednou dovnitř. Fortnum cítil, že by měl také něco říci.

"No dobře - ale co se s tím dá dělat?"

Willis vzhlédl na slunce, které slepě plálo na ohromné a vzdálené klenbě nebes.

"Dávej pozor," řekl pomalu. "Všímej si všeho. Aspoň pár dní."

"Všeho?"

"Nevyužíváme ani půlky toho, co nám pámbu nadělil. Sotva deseti procent svého času. Měli bychom se naučit víc slyšet, víc cítit, víc čichat, víc chutnat. Možná že je něco v nepořádku už v tom, jak tamhle vítr na parcele profukuje tím plevem. Možná že je to slunce tamhle na telefonních drátech, nebo jsou to ty cikády, které cvrčí v jilmech.

Kdybychom se tak mohli zastavit, dívat se, poslouchat - pár dní, pár nocí, a pak si navzájem porovnat poznámky! Pak bys mi mohl říct, abych držel hubu, a já bych ji držel."

"Tak dobrá," řekl Fortnum lehčeji, než mu doopravdy bylo. "Porozhlídnou se. Ale jakpak poznám, že už jsem našel to, co vlastně hledám?"

Willis se na něj vážně zadíval. "To poznáš. To prostě musíš poznat. Anebo je s námi konec, se všemi," řekl tiše.

Fortnum přibouchl dveře, nevěděl co říci. Ucítil, jak rozpačitě rudne v tváři. Willis to vycítil.

"Hughu, myslíš, že - že mi přeskočilo?"

"Nesmysl," řekl Fortnum až příliš rychle. "Máš trochu v nepořádku nervy, to je všechno. Měl by sis pár týdnů odpočinout."

Willis přikývl. "Mám k vám přijít v pondělí večer?"

"Přijď, když chceš. Stav se prostě, až budeš mít chuť."

"Doufám, že budu mít chuť. Moc bych aspoň chtěl mít chuť."

A pak byl najednou pryč, odpěchal najednou pryč přes suchou zaplevelenou parcelu k postrannímu vchodu do trhu. Fortnum ho pozoroval a zčistajasna se mu nechtělo pohnout z místa. Zjistil o sobě, že pomalu a zhluboka nadechuje, že váží ticho. Olízl si rty, ochutnával na jazyku sůl potu. Pohlédl na paži opřenou o dveře, na zlaté chloupky planoucí v slunci. Na prázdném stanovišti se vítr honil sám se sebou.

Vyhlédl, aby spatřil slunce, a to na něj zacívalo jedinou mohutnou ohlušující ranou své nezměrné síly, až musel prudce stáhnout hlavu zpět. Vydechl. Pak se hlasitě zasmál. A pak odjel.

Sklenice limonády byla chladná a lahodně orosená. Led uvnitř cinkal a limonáda byla právě dost kyselá a právě dost sladká na jazyku. Ustrákal, ochutnával, opřel se zády v proutěné houpací židli na setmělé verandě, oči zavřeny. Cvrčkové na pažitu vyzpěvovali. Cynthie, která naproti němu na verandě pletla, si ho zvědavě prohlížela. Cítil ten tlak její pozornosti.

"Co se děje?" řekla posléze.

"Cynthie," řekl, "máš v pořádku intuici? Vypadá počasí na zemětřesení? Potopí se s námi země? Bude válka? Nebo nám jenom zmrzne delphinium?"

"Počkej, to já poznám v kostech."

Otevřel oči a viděl, jak Cynthie právě zavírá oči a sedí naprosto nehybně jako socha, ruce na kolenou. Nakonec zavrtěla hlavou a usmála se.

"Ne. Žádná válka, nic se nepotopí, ani mráz nebude. A proč?"

"Strašná spousta lidí mě dnes dělala posledním soudem. Tedy přesně řečeno dva a -"

Skleněné dveře se rozletěly. Fortnumovo tělo sebou trhlo, jako kdyby dostalo ránu. "Co je?"

Tom se zahradnickou liskou v rukou vykročil na verandu.

"Promiňte," řekl. "Co se děje, tati?"

"Nic." Fortnum vstal. Byl rád, že se může pohnout. "Tak to je ta tvoje úroda?"

Tom se nadšeně hrnul k němu. "Jenom troška, člověče tati, ty vyvádějí! Je to sotva sedm hodin. Ovšem chtělo to spoustu vody, ale podívej se, jak ty potvory vyrostly."

Položil lisku na stůl mezi rodiče.

Úroda to byla skutečně hojná. Na vlhké půdě vybuchly stovky malých šedohnědých houbiček.

"To jsem tedy blázen," řekl Fortnum s úctou.

Cynthie natáhla ruku, aby si na lisku sáhla, ale pak ji zas nejistě odtáhla.

"Já bych strašně nerada, abyste mě měli za kazimíra, ale... nemůže to opravdu být nic jiného než jedlé houby, že?"

Na Tomovi bylo vidět, že ho to urazilo. "A čím myslíš, že vás budu krmit, prašivkami?"

"No právě," řekla Cynthie rychle. "Jakpak se poznají jedlé houby od prašivek?"

"Když je sníš," řekl Tom. "Když to přežiješ, tak to byly jedlé houby. Když ne -"

Prudce se rozchechtal, Fortnuma to pobavilo, ale Tomova matka sebou jen cukla. Posadila se zpátky do židle.

"Já - já je nechci," řekla.

"Á!" Tom popadl vztekale lisku. "Kdypak budou mít kazimíři v tomhle baráku svátek?"

Loudal se zamračeně pryč.

"Tome!" řekl Fortnum.

"No bože," řekl Tom. "Tady si každý myslí, že ho trocha chlapeckého kšeftu zruinuje. Jděte s tím někam!" Fortnum právě vstupoval do domu, když Tom mrskl houbami i s liskou a se vším všudy dolů po schodech do sklepa. Přibouchl dveře a vyběhl vztekale zadním vchodem.

Fortnum se otočil na svou ženu, která se dotčeně otočila. "Mrzí mě to," řekla. "Nevím, proč se to muselo stát. Prostě jsem to Tomovi říct musela."

Zazvonil telefon. Fortnum vynesl přístroj ven, pokud stačila šňůra.

"Je to Hugh?" Byl to hlas Dorothy Willisové. Zněl pojednou strašně staře a vyděšeně. "Hughu... není u vás náhodou Roger?"

"To je Dorothy? Není."

"Je pryč," řekla Dorothy. "A zmizely všechny jeho šaty ze skříně." Začala tiše plakat.

"Vzchop se, Dorothy, za minutu jsem u tebe."

"Musíš mi pomoci! Musíš mi prostě pomoci. Něco se mu stalo, já to vím," naříkala. "Jestli něco neuděláš, tak už ho nikdy neuvidíme živého."

Velice pomalu zavěsil sluchátko do vidlice. Její hlas v něm stále ještě plakal. Noční cvrkot docela najednou zazněl hrozně silně. Ucítil, jak se mu ježí vlasy, jeden po druhém, na zátylku.

To přece vlasy nemohou dělat, pomyslel si. Je to pitomost, pitomost je to! Nemohou to přece dělat, v opravdovém životě to nemohou dělat!

Ale vlasy to dělaly, jeden po druhém se mu vlasy s pomalým bodáním vzpřimovaly.

Drátěná ramínka byla skutečně prázdná. Zachřestila, jak je Fortnum odsunul stranou po tyči, otočil se a pohlédl ven z šatny na Dorothy Willisovou a na jejího syna Joea.

"Já jsem prostě šel kolem," říkal Joe, "a viděl jsem, že je šatna prázdná a všechny tátovy šaty jsou pryč!"

"Bylo to všechno tak pěkné," řekla Dorothy. "Měli jsme takový pěkný život. Já tomu nerozumím. Vůbec tomu nerozumím!" Začala znovu plakat, přitiskla si ruce na tvář.

Fortnum vykročil ze šatny.

"Slyšeli jste ho odcházet?"

"Hráli jsme venku školku s míčem," řekl Joe. "Tatínek povídal, že si musí na chvíli zajít dovnitř. Pak jsem šel dovnitř já, a to - to už byl pryč!"

"Musel si rychle sbalit věci, a ať šel, kam šel, šel asi pěšky, protože jsme vůbec neslyšeli, že by byl přijel taxík."

Prošli halou.

"Podívám se na nádraží a na letiště." Fortnum zaváhal.

"Dorothy, měl Roger někdy nějaké -"

"Ne, duševně byl docela v pořádku." Zaváhala. "Mám pocit - takové tušení - že ho unesli." Fortnum zavrtěl hlavou. "To se mi nezdá, že by to byl stihl zabalit, vyjít z domu a jít svým únoscům naproti." Dorothy otevřela dveře, jako by chtěla vpustit noc anebo noční vítr do haly a ohlédl se prázdným pohledem do pokojů. Její hlas bloudil.

"Ne. Nějak se dostali do domu. Přímě před námi, přímě před našima očima nám ho ukradli."

"A pak?"

"... stalo se něco strašného."

Fortnum vykročil do noci cvrčků a šustících stromů. Proroci posledního soudu, napadlo ho, si prorokují. Paní Šťastná. Roger. A teď Rogerova žena. Stalo se něco strašného. Ale co, proboha? A jak?

Pohlédl na Dorothy a pak na jejího syna. Joeovi, pomrkávajícímu zvlhlýma očima, to hodnou chvíli trvalo, než se otočil, přešel halou a zastavil se, objímaje prsty kliku dveří do sklepa.

Fortnum pocítil, jak jeho víčka zacukala, jak se mu napjala duhovka, jako by si pořizoval snímek něčeho, co si potřeboval zapamatovat.

Joe otevřel dveře do sklepa dokořán, sestupoval, mizel, zmizel. Dveře klaply.

Fortnum otvíral ústa, aby něco řekl, ale Dorothy ho vzala za ruku, musel se na ni podívat.

"Prosím tě," řekla. "Najdi mi ho."

Políbil ji na tvář. "Jestli je to v lidských silách..."

Jestli je to v lidských silách. Prokristapána, proč zvolil zrovna tahle slova?

Odešel do letní noci.

Zalapání, výdech, zalapání, výdech, astmatické nasátí, kýchavá sprška. Umírá tu někdo ve tmě? Ne.

Jen paní Šťastná, neviděna za živým plotem, stříká do noci a vyrazí kostnatým loktem. Fortnuma těžce zahalil odporně sladký pach insekticidu, když se přiblížil k svému domovu.

"Paní Šťastná? Ještě jste si nedala pokoj?"

Její hlas vyrazil zpoza, černého křoví.

"K sakru, nedala! Mšice, dafnie, červotoči a teď ještě Marosmius oreades. Propána, to to ale roste!"

"A co?"

"To Marasmius oreades, co jiného. Mám je proti sobě a troufám si vyhrát. Tady! Hele. Tady!"

Opustil živý plot, vzdychající pumpu, hvízdavý hlas a setkal se s manželkou, která na něj čekala na verandě téměř tak, jako by byla chtěla začít tam, kde Dorothy před pár minutami skončila u svých dveří.

Bylo na Fortnumovi, aby promluvil, když tu se uvnitř pohnul nějaký stín, zapraskalo to, cvakla klika. Tom zmizel ve sklepe.

Fortnumovi se zdálo, jako kdyby mu byl někdo před očima odpálil nálož. Zakymácel se. Všechno mělo onu otupělou povědomost denních snů, kde o všech pohybech víme, ještě než se staly, celý dialog známe, ještě než nám přejde přes rty.

Zjistil, že civí na zavřené dveře do sklepa. Gynthie ho odvedla pobaveně dovnitř.

"Co? Tom? Ale - já jsem ustoupila. Když pro něj ty mizerné houby tolik znamenají. Mimochodem, jak je hodil do sklepa, tak se krásně ujal. Jen tak, jak ležely na zemi."

"Vážně?" slyšel se Fortnum říci.

Cynthie ho vzala za paži. "Co je s Rogerem?"

"Je pryč, už je to tak."

"Ti muži, ti muži, ti muži," řekla.

"Ne, to se mýlíš," řekl. "Vídá jsem Rogera deset let skoro denně. Když znáš chlapa takhle dobře, tak můžeš s jistotou soudit na to, jaké to má doma, ať už v troubě nebo v mixéru. Tomu ještě smrtka nefoukla na krk. Neběhal vyděšeně za svým nesmrtelným mládím a nechodil na hrušky do cizí zahrady. Ne, na to bych mohl přísahat a vsadit na Rogera poslední dolar -"

Zvonek za ním zadrnčel. Listonoš došel tiše až k verandě, v ruce držel telegram.

"Fortnum?"

Gynthie luskla vypínačem v hale, zatímco on roztrhával obálku a uhlazoval papír, aby si to mohl přečíst.

CESTUJI DO NEW ORLEANSU TELEGRAM SNAD NECENZUROVÁN MUSÍTE ODMÍTNOUT OPAKUJI
ODMÍTNOUT VŠECHNY EXPRESNÍ DOPORUČENÉ ZÁSILKY ROGER

Cynthie vzhlédlá od papíru.

"Já tomu nerozumím. Co tím myslíš?"

Ale Fortnum už byl u telefonu, rychle otočil ciferníkem. Jednou. "Centrála? Policii, ale rychle!"

Téhož večera v deset patnáct, už poště zazvonil telefon. Fortnum zvedl sluchátko a vydechl. "Rogere? Kde jsi!?"

"Kde bych byl," pravil Roger lehce, téměř pobaveně. "Přece dobře víš, kde jsem, vždyť to máš na svědomí. Měl bych se na tebe zlobit."

Kývl na Cynthii, odběhla do kuchyně k druhému aparátu. Když uslyšel tiché cvaknutí, pokračoval.

"Rogere, přísahám, že o tom nic nevím. Dostal jsem ten tvůj telegram."

"Jaký telegram?" zahlaholil Roger. "Žádný telegram jsem neposílal. Teď mě najednou vytáhla policie z Jižního vlaku, vysadili mě v takové díře, a tak ti volám, abys mě jich zbavil. Hughu, jestli má tohle být nějaký vtip -"

"Ale Rogere, vždyť ty jsi přece zmizel."

"Na služební cestu. Jestli tomu ovšem říkáš zmizet. Dorothy i Joeovi jsem o tom říkal."

"Je to nějaké záhadné, Rogere. Nejsi v nějakém nebezpečí? Nevydírá tě někdo? Nenutí tě tam někdo, abys říkal tohle?"

"Je mi prima, jsem zdravý, jsem volný, ničeho se nebojím."

"Ale co ty tvoje předtuchy, Rogere...?"

"Houby! Tak co, nemáš dojem, že jsem úplně v pořádku?"

"Ale jistě, Rogere."

"Tak na mě buď hodný a nech mě zase běžet. Zavolej Dorothy a pověz jí, že se do pěti dnů vrátím. Jak na to jen mohla zapomenout?"

"No zapoměla, Rogere. Tak do pěti dnů tě uvidíme, ano?"

"Za pět dnů, čestné slovo."

Jeho hlas zněl bezesporu přesvědčivě, vřele, byl to zase ten starý Roger. Fortnum zavrtěl hlavou, zmaten víc než kdy předtím.

"Rogere," řekl, "tohle je nejběžnější den, co jsem kdy zažil. Tak jsi tedy od Dorothy neutekl? Propánakrále, mně to přeci můžeš říct."

"Miluju ji z celého srdce. A tady máš poručíka Parkera od ridgetownské policie. Buď zdrav, Hughu!"

"Bud'..."

Ale u aparátu už byl poručík a vztekle vykládal. Co tím Fortnum zamýšlel, že je namočil do téhle historie? Co se to děje? Koho si myslí, že má před sebou? Tak chce nebo nechce, aby toho jeho takzvaného přítele pustili, či zadrželi?

"Pustit," podařilo se Fortnumovi vpašovat do toho monologu, zavěsil telefon a ještě se mu zdálo, že slyší hlas vyzývající k nástupu a mohutné zahřmění vlaku opouštějícího stanici tři sta kilometrů na jih odtud, v noci jaksi temnější a temnější.

Cynthia pomalu vešla do místnosti.

"Je mi tak divně," řekla.

"Jak myslíš, že je mně?"

"Kdo mohl ten telegram poslat? A proč?"

Nalil si trochu whisky, postavil se uprostřed pokoje a zahleděl se na skleničku.

"Mám radost, že je Roger v pořádku," řekla konečně jeho žena.

"Není," pravil Fortnum.

"Ale vždyť jsi zrovna říkal -"

"Nic jsem neřekl. Nemohli jsme ho přece dát vytáhnout z vlaku, svázat a poslat domů, to zas ne - když tvrdil, že je docela v pořádku? Ba ne! On ten telegram poslal, ale pak, když už to udělal, rozmyslel si to. Proč, proč, proč?" Fortnum přecházel pokojem a usrkal nápoje.

"Proč nás varoval před expresními doporučenými zásilkami? Jediný balíček, který jsme za celý rok dostali a na který se hodí ten popis, je ten, co dostal dnes ráno Tom." Jeho hlas někam odplynul.

Než se mohl pohnout, Cynthia už byla u koše a vytahovala zmačkaný balicí papír, polepený známkami rekomanda.

Poštovní razítko znělo: NEW ORLEANS, LA.

Cynthia vzhledla: "New Orleans. Nejel Roger zrovna tam?"

Fortnumovi klapla v mysli klika, otevřely se dveře a zavřely. Klapla jiná klika, jiné dveře se rozevřely dokořán a pak zavřely. Vlhce zavoněla hlína. Zjistil, že jeho ruka vytáčí číslo. Po dlouhé chvíli se na druhém konci ozvala Dorothy Willisová. Dovedl si představit, jak sedí doma, jak má rozsvíceno příliš mnoho světel. Chvilí s ní tiše rozmlouval, pak si odkašlal a řekl: "Dorothy, podívej se, já vím, vypadá to trochu hloupě, ale nedostali jste v poslední době nějaké expresní letecké doporučené zásilky?"

Její hlas byl slabý. "Ne." Pak: "Ne, počkej. Asi tak tři dny je to. Ale myslela jsem, že o tom víš! Vrhli se na to přece všichni kluci z bloku."

Fortnum pečlivě odvažoval slova.

"Vrhli se na co?"

"Ale proč se na to ptáš?" řekla. "Na tom přece není nic špatného, pěstovat houby, ne?"

Fortnum zavřel oči.

"Hughu? Jsi tam ještě?" ptala se Dorothy. "Říkala jsem: na tom přece není nic špatného -"

"- pěstovat houby?" řekl Fortnum konečně. "Ne. Nic špatného. Nic špatného."

A zvolna položil sluchátko.

Záclony vlály jako závoje z měsíčního světla. Hodiny odtikávaly. Popůlnoční svět vplouval do ložnice a vyplňoval ji. Slyšel hlas paní Šťastné, nesoucí se vzduchem tohoto rána. Bylo to už milióny let. Slyšel Rogera, jak zastírá za poledne slunce mrakem. Slyšel policistu, jak mu po telefonu až zezdola z jihu nadává. A zase Rogerův hlas a s ním hřmící lokomotivu, která s ním spěchá pryč a pryč a zaniká v dáli. A konečně hlas paní Šťastné za plotem:

"Propána, to to ale roste!"

"A co?"

"Marasmius oreades!"

Vytřeštil oči. Posadil se.

O chvíli později dole šustil ve velkém naučném slovníku. Ukazovákem podtrhl slova:

"Marasmius oreades, špička obecná: houba často se vyskytující na trávnících v létě a za časného podzimu."

Nechal knihu sklapnout.

Venku v hluboké letní noci si zapálil cigaretu a tiše kouřil.

Meteor proletěl prostorem, rychle vyhořel. Stromy tiše šuměly.

Cvakly domovní dveře.

Cynthia se k němu blížila v županu.

"Nemůžeš usnout?"

"Asi je moc horko."

"Ani není moc horko."

"Není," řekl a sáhl si na ruce. "Vlastně je zima."

Zatáhl dvakrát z cigarety, a nedívaje se na ženu, řekl: "Cynthia... Co když...?" Odkášlal a musel se zarazit.

"Co když měl Roger pravdu dnes ráno? A co když měla pravdu i paní Šťastná? Děje se něco strašného. Něco - jako -" pokývl na oblohu a na milión hvězd - "jako by na zem proniklo cosi z jiných světů."

"Hughu!"

"Ne, jen mě nech fantazírovat."

"Zřejmě sem neproniklo nic, jinak bychom si toho přece byli museli všimnout."

"Řekněme, že jsme si toho všimli jen zčásti, že nás to jen poněkud znepokojilo. Co? Co to sem mohlo proniknout?

Jakými prostředky by se sem byli mohli dostat nějakí tvorové?"

Cynthia vzhledla na oblohu a už měla něco na jazyku, když ji přerušil.

"Ne, ani meteory, ani létající talíře. Nic viditelného. Co takhle nějaké bakterie? To taky pochází z kosmu, ne?"

"Jednou jsem o tom něco četla, ano -"

"Spory, semínka, pyl, nebo snad viry bombardují naši atmosféru po bilionech, každou vteřinu a už po milióny let.

Zrovna teď sedíme venku v neviditelném dešti. Padá to na celou zem, na města, na městečka a právě teď - na náš trávník."

"Na náš trávník?"

"A na trávník paní Šťastné. Ale lidi jako ona vytrvale vydlobávají plevel, rozstříkují jedy, vyhánějí z trávy žáby. Ve městě by jakýkoli cizí život nepřežil. Taky počasí je problém. Nejlepší podnebí je na jihu: Alabama, Georgia, Louisiana. Tam někde v těch dusných zátokách, tam by se jim pěkně rostlo."

Ale Cynthia se začala už smát.

"Ne, vážně, ty opravdu věříš, že nějaká ta Velká slatina nebo jak se to zahradnické kramářství jmenuje, odkud Tomovi poslali ten balíček, je řízen šest stop vysokými houbami z jiných planet?"

"Takhle, jak to říkáš, to vypadá směšně," připustil.

"Směšně! Je to k popukání!" Působně zvrátila hlavu nazad.

"Pro Kristovy rány!" vykřikl náhle, jako by ho bodlo.

"Něco se děje! Paní Šťastná vyrývá a hubí Marasmius oreades. A co je Marasmius oreades? Jistý druh houby.

Zároveň - a já předpokládám, že tomu řekneš náhoda - dorazily letecky expres rekomando houby pro Toma! A co ještě? Roger se bojí, že tu dlouho nebude. Během pár hodin zmizí, pak nám telegrafuje, abychom nepřijímali - co? Expres rekomando zásilku hub pro Toma! Dostal Rogerův syn v posledních několika dnech podobnou zásilku? Dostal. Odkud balíčky přicházejí? Z New Orleansu. A kam se Roger vydal, když zmizel? Do New Orleansu. Copak to nevidíš, Cynthia, copak to nevidíš? Nebyl bych znepokojen, kdyby tyhle všechny nesouvisející věci tak nezapadaly jedna do druhé.

Roger, Tom, Joe, houby, paní Šťastná, balíčky, adresy, všechno se to k sobě hodí!"

Pozorovala jeho tvář klidněji, ale stále ještě pobaveně:

"Tak už se nezlob."

"Já se nezlobím!" Fortnum to téměř zařval. A pak už prostě nemohl dál. Báł se, že kdyby pokračoval, i on by se rozkríčel směchy, a to si nějak nepřál. Cívil na domy které je obklopovaly, z jednoho na druhý, po celém bloku, a myslel na temné sklepy a chlapce ze sousedství, kteří všichni čtou Popular Mechanics, kteří po miliónech poslali peníze, aby mohli v skrytu pěstovat nějaké houby. Zrovna tak, jako si on, když byl ještě chlapec, psal o chemikáliích, semena, želvy, bezpočetné lektvary a odporné mastičky. V kolika miliónech amerických domů dnes v noci bují miliardy hub za spoluviny nevinných?

"Hughu?" Jeho žena ho vzala za ruku. "Houby, ani ty největší, nedovedou myslet. Nedovedou se pohybovat. Nemají ani ruce, ani nohy. Jak by dokázaly expedovat poštu a ovládnout svět? Pojd'. Podíváme se na ta tvá strašná monstra, na ty nepřátelské bytosti."

Táhla ho k domovním dveřím. Jakmile byli uvnitř, pustila se ke sklepu, ale Fortnum se zastavil, zavrtěl hlavou a jeho rty se nějak samy od sebe zformovaly do pošetilého úsměvu. "Ne, ne. Já vím, co najdeme. Vyhraješ. Všechno je to nesmysl. Roger se příští týden vrátí a všichni se dohromady namažeme. Běž nahoru spát, vypiju sklenici teplého mléka a za minutku jsem u tebe... nebo za pár minut..."

"No vidíš!" Políbila ho na obě tváře, stiskla ho a odešla nahoru po schodech.

V kuchyni si vzal sklenici, otevřel ledničku, aby si nalil mléko, když tu se náhle zarazil.

Na kraji nejhořejší poličky byla malá žlutá miska. Jenže to nebyla miska, která upoutala jeho pozornost, ale to, co v ní leželo.

Čerstvě utržené houby!

Musel tam stát nejméně půl minuty, jeho dech se srážel v prochlazeném vzduchu, než natáhl ruku a vzal misku, čichl k ní, ohmatal houby a pak konečně s miskou v ruce vyšel do haly. Podíval se vzhůru po schodech a slyšel, jak Cynthia přechází po ložnici, a už na ni chtěl zavolat: "Cynthia, to ty jsi dala tohle do ledničky!?"

Pak se zastavil. Znal odpověď. Nedala je tam.

Postavil misku s houbami na dolní sloupek schodiště a stál a díval se na ně. Představoval si sám sebe, jak bude za chvíli v posteli, jak bude civět na stěny, na otevřená okna, jak bude měsíc rozsévát své vzorované světlo. Slyšel se, jak říká, Cynthia? A jak ona odpovídá, ano? A on jak říká, je jedna možnost, jak by houbám mohly narůst ruce a nohy... Co? řekla by, ty blázinku, ty hlupáčku? A on by sebral odvalu čelit její rozradostněné reakci a pokračoval by, co kdyby někdo, kdo se zatoulal do slatin, ty houby sebral a snědl je...?

Žádná odpověď.

A když už by se do toho člověka jednou dostaly, pronikly by mu do krve, ovládly by každou jeho buňku a změnily by toho člověka na - Mart'ana? Potřebovaly by pak vlastní ruce a nohy? Ne, nepotřebovaly, když by si mohly vypůjčit lidi, žít v nich a stát se jimi! Roger snědl houby, které mu dal jeho syn. Roger se stal "něčím jiným". Unesl sám sebe. A v posledním záblesku zdravého rozumu, v posledním záblesku "bytí sám sebou" nám telegrafoval a varoval nás, abychom nepřijímali expres rekomando leteckou zásilku hub. Ten "Roger", který telefonoval později, to už nebyl Roger, ale zajatec toho, co snědl. Copak to nedává smysl, Cynthie? Nedává tohleto smysl?

Ne, řekla smyšlená Cynthie, nedává to smysl, ne, ne, ne... Ve sklepě se ozvalo slabounké zašeptání, zašustnutí.

Fortnum zvedl oči od misky, přešel ke dveřím do sklepa a přiložil k nim ucho.

"Tome?"

Žádná odpověď.

"Tome? Jsi tam dole?"

Žádná odpověď.

"Tome?"

Po dlouhé chvíli se zdola ozval Tomův hlas.

"Ano, tati."

"Už je půlnoc pryč," řekl Fortnum a přemáhal se, aby nezvýšil hlas. "Co tam děláš dole?"

Žádná odpověď.

"Ptal jsem se -"

"Ošetřuji úrodu," řekl konečně chlapec chladně a tiše.

"Tak už se k čertu odtamtud hni! Slyšíš!?"

Ticho.

"Tome? Poslouchej! Dával jsi dneska do ledničky nějaké houby? A jestli jsi je tam dával, tak proč?"

Muselo odtikat nejméně deset vteřin, než se zezdola ozvala chlapcova odpověď. "Pro tebe a pro mámu k jídlu, samozřejmě."

Fortnum cítil, jak se mu rozbušilo srdce, a musel se třikrát hluboce nadýchnout, než mohl pokračovat.

"Tome? Copak ty jsi... totiž... nejedl jsi ty houby ještě, vid', nebo snad ano?"

"To je legrační, že se mě na to ptáš," řekl Tom. "Ovšem. Dnes večer. Udělal jsem si s nimi sendvič po večeři. Proč?"

Fortnum se držel kliky. Teď byla řada na něm, aby neodpovídal. Cítil, jak se pod ním třesou kolena, a zápolil s tou celou nesmyslnou, pitomou, bláznivou věcí. Jen tak, pokoušel se říci, ale rty se mu nechtěly pohnout.

"Tati?" zavolal Tom tiše ze sklepa. "Pojď sem dolů."

Další pauza. "Chtěl bych ti ukázat svou úrodu."

Fortnum cítil, jak mu klika klouže ve zpocené dlani. Zámek zaskřípěl. Nadechl se.

"Tati?" zavolal Tom tiše.

Fortnum otevřel dveře. Dole ve sklepě bylo úplně tma. Natáhl ruku po vypínači. Jako by toto násilí Tom vytušil, ozval se odněkud:

"Nerozsvěcej. Světlo houbám škodí." Fortnum vypínač pustil.

Polkl. Ohlédl se vzhůru na schody, tam, kde zbyla jeho žena. Měl bych dát Cynthii sbohem. Ale proč bych na takové věci myslel! Nač na to vůbec myslet? Není k tomu přece důvod, nebo ano?

Není.

"Tome?" řekl s předstíranou bodrostí. "Deset, dvacet, třicet - už jdu!"

A s prvním krokem dolů do tmy zavřel dveře.

- 13 -